

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

zo 14. septembra 2017*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Smernica 2004/38/ES – Smernica 2008/115/ES – Právo na voľný pohyb a pobyt na území členských štátov – Pobyt štátneho príslušníka členského štátu na území iného členského štátu napriek zákazu vstupu na územie tohto štátu – Zákonnosť rozhodnutia o zrušení registračného potvrdenia a zákonnosť druhého rozhodnutia o vyhostení – Možnosť dovolávať sa na základe námietky nezákonnosti skoršieho rozhodnutia – Povinnosť zabezpečiť preklad“

Vo veci C-184/16,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Dioikitiko Protodikeio Thessalonikis (Správny súd prvého stupňa Solún, Grécko) z 23. marca 2016 a doručený Súdnemu dvoru 1. apríla 2016, ktorý súvisí s konaním:

Ovidiu-Mihăiță Petrea

proti

Ypourgos Esoterikon kai Dioikitikis Anasygrotisis,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predsedníčka prvej komory R. Silva de Lapuerta, sudcovia E. Regan, J.-C. Bonichot (spravodajca), A. Arabadžiev a C. G. Fernlund,

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: R. Schiano, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 2. februára 2017,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Ovidiu-Mihăiță Petrea, v zastúpení: S. Dima a A. Muntean, dikigoroi,
- grécka vláda, v zastúpení: D. Katopodis a A. Magrippi, splnomocnení zástupcovia,
- belgická vláda, v zastúpení: C. Pochet a L. Van den Broeck, splnomocnené zástupkyne,
- dánska vláda, v zastúpení: M. S. Wolff a C. Thorning, splnomocnení zástupcovia,
- vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: S. Brandon a C. Brodie, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci B. Lask, barrister,

* Jazyk konania: gréčtina.

– Európska komisia, v zastúpení: E. Montaguti a M. Konstantinidis, splnomocnení zástupcovia,
po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 27. apríla 2017,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 27, 28 a 30 až 32 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) č. 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, 2004, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46), článku 6 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (Ú. v. EÚ L 348, 2008, s. 98), ako aj zásad efektivity a ochrany legitímnej dôvery.
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi pánom Ovidiu-Mihăiță Petreom na jednej strane a Ypourgos Dimosias Taxis kai Prostatias tou Politi (Ministerstvo pre verejný poriadok a ochranu obyvateľstva), teraz Ypourgos Esoterikon kai Dioikitikis Anasygkrotisis (Ministerstvo vnútra a administratívnej reformy), na druhej strane, vo veci zákonnosti rozhodnutia správnej povahy, ktorým uvedené ministerstvo zrušuje registračné potvrdenie vydané dotknutej osobe a ktorým bol nariadený jej návrat do Rumunska.

Právny rámec

Právo Únie

Smernica 2004/38

- 3 Odôvodnenie 11 smernice 2004/38 uvádza:

„Základné a osobné právo na pobyt v inom členskom štáte udeľuje zmluva občanom Únie priamo a nezávisí od ich splnenia administratívnych postupov.“

- 4 Článok 8 ods. 1 a 2 tejto smernice stanovuje:

„1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 5(5), v prípade obdobia pobytu dlhších ako tri mesiace môže hostiteľský členský štát požadovať, aby sa občania Únie zaregistrovali na príslušných úradoch.

2. Termín registrácie nesmie byť kratší ako tri mesiace od dátumu príchodu. Registračné potvrdenie sa vydáva okamžite s uvedením mena a adresy registrovanej osoby a dátumu registrácie. Nesplnenie tejto požiadavky registrácie môže viesť k tomu, že daná osoba bude podliehať primeraným a nediskriminačným sankciám.“

- 5 Článok 15 ods. 1 uvedenej smernice spresňuje:

„Postupy stanovené článkami 30 a 31 sa uplatňujú analogicky na všetky rozhodnutia obmedzujúce voľný pohyb občanov Únie a ich rodinných príslušníkov z dôvodov iných, ako je verejný poriadok, verejná bezpečnosť alebo verejné zdravie.“

6 Podľa článku 27 ods. 1 a 2 tejto smernice:

„1. S výhradou ustanovení tejto kapitoly členské štáty môžu obmedziť slobodu pohybu a pobytu občanov Únie a ich rodinných príslušníkov bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť na základe dôvodov verejného poriadku, verejnej bezpečnosti alebo verejného zdravia. Tieto dôvody sa nesmú využívať pre ekonomické účely.

2. Opatrenia prijaté z dôvodov verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti musia byť v súlade so zásadou úmernosti [zásadou proporcionality – *neoficiálny preklad*] a musia vychádzať výlučne z osobného správania daného jednotlivca. Trestné činy, ku ktorým došlo v minulosti, sa samé osebe nepovažujú za dôvody na prijatie takýchto opatrení.

Osobné správanie daného jednotlivca musí predstavovať skutočnú, aktuálnu a dostatočne závažnú hrozbu pre niektorý zo základných záujmov spoločnosti. Zdôvodnenia, ktoré sú oddelené od podrobností prípadu, alebo ktoré sa spoliehajú na aspekty všeobecnej prevencie, sú neprijateľné [Odôvodnenia, ktoré priamo nesúvisia s konkrétnym jednotlivým prípadom alebo súvisia so všeobecnou prevenciou, sú neprípustné – *neoficiálny preklad*].“

7 Článok 28 ods. 1 smernice 2004/38 stanovuje:

„Skôr, ako sa prijme rozhodnutie o vyhodení z dôvodov verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti, hostiteľský členský štát zohľadní také aspekty, ako je napríklad dĺžka pobytu daného jednotlivca na jeho území, vek, zdravotný stav, rodinná a ekonomická situácia, sociálna a kultúrna integrácia v hostiteľskom členskom štáte a rozsah väzieb s krajinou pôvodu.“

8 Podľa článku 30 tejto smernice:

„1. Dané osoby dostanú písomné oznámenie o akýchkoľvek rozhodnutiach prijatých podľa článku 27 ods. 1 tak, aby boli schopné porozumieť ich obsahu a dôsledkom pre nich.

2. Dané osoby budú presne a úplne informované o dôvodoch verejnej bezpečnosti, verejného poriadku alebo verejného zdravia, na základe ktorých sa rozhodnutia v ich prípade prijali, pokiaľ to nie je v rozpore so záujmami štátnej bezpečnosti.

3. Takéto oznámenie uvádza súd alebo správny úrad, na ktorom môže daná osoba podať odvolanie, časový limit na podanie odvolania a prípadne čas, do kedy musí daná osoba opustiť územie členského štátu. Okrem riadne zdôvodnených súrnych prípadov, čas na opustenie územia nie je kratší ako jeden mesiac od dátumu oznámenia.“

9 Článok 31 uvedenej smernice stanovuje:

„1. Dané osoby majú prístup k súdnym a prípadne administratívnym konan[ia]m o opravnom prostriedku v hostiteľskom členskom štáte, aby sa mohli odvolať alebo požiadať o preskúmanie akéhokoľvek rozhodnutia prijatého proti nim na základe dôvodov verejného poriadku, verejnej bezpečnosti alebo verejného zdravia.

2. Ak žiadosť o odvolanie sa proti rozhodnutiu o vyhodení alebo žiadosť o preskúmanie takéhoto rozhodnutia je doplnená žiadosťou o dočasný príkaz pozastavenia vymáhania takéhoto rozhodnutia [je doplnená žiadosťou o odklad výkonu takého rozhodnutia – *neoficiálny preklad*], skutočné vystaňovanie z územia sa nesmie uskutočniť, kým sa neprijme rozhodnutie o dočasnom príkaze [o odklade – *neoficiálny preklad*], okrem prípadov, keď:

– rozhodnutie o vyhodení je založené na predchádzajúcom súdnom rozhodnutí; alebo

- dané osoby mali predtým prístup k súdnemu preskúmaniu; alebo
- rozhodnutie o vyhostení je založené na mimoriadne dôležitých dôvodoch verejnej bezpečnosti podľa článku 28 ods. 3.

3. Konania o opravnom prostriedku umožňujú preskúmanie legálnosti rozhodnutia a tiež skutočností a okolností, z ktorých navrhované opatrenie vychádza. Zabezpečia, aby rozhodnutie nebolo neúmerné, najmä z hľadiska požiadaviek stanovených v článku 28.

4. Členské štáty môžu vylúčiť daného jednotlivca z ich územia pred ukončením konania o opravnom prostriedku, ale nesmú zabrániť, aby sa daný jednotlivec dostavil osobne na obhajobu, s výnimkou prípadu, ak jeho vystúpenie môže spôsobiť vážne ťažkosti pre verejný poriadok alebo verejnú bezpečnosť alebo, keď odvolávacie [odvolanie – *neoficiálny preklad*] alebo súdne preskúmanie sa týka odmietnutia vstupu na územie.“

10 Článok 32 smernice 2004/38 stanovuje:

„1. Osoby, ktorým bol zakázaný pobyt z dôvodov verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti [alebo ešte aj verejného zdravia – *neoficiálny preklad*] môžu podať žiadosť o zrušenie zákazu pobytu po primeranom období v závislosti od okolností, a v každom prípade po troch rokoch od výkonu právoplatného rozhodnutia o zákaze pobytu prijatého v súlade s právom [Únie], a predložiť dôkazy potvrdzujúce, že došlo k podstatnej zmene v okolnostiach, ktorými bolo rozhodnutie o zákaze pobytu odôvodnené.

Dané členské štáty prijímú rozhodnutie o takejto žiadosti do šiestich mesiacov po jej predložení.

2. Osoby uvedené v odseku 1 nemajú právo vstupu na územie daného členského štátu v čase, keď sa ich žiadosť skúma.“

11 Článok 37 tejto smernice spresňuje:

„Ustanovenia tejto smernice neovplyvňujú žiadne zákony, nariadenia ani administratívne ustanovenia určené členským štátom, ktoré by boli priaznivejšie pre dané osoby, na ktoré sa vzťahuje táto smernica.“

Smernica 2008/115

12 Článok 1 smernice 2008/115 stanovuje:

„Touto smernicou sa ustanovujú spoločné normy a postupy, ktoré sa majú uplatňovať v členských štátoch na návrat neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín v súlade so základnými právami ako všeobecnými zásadami práva [Únie] a medzinárodného práva vrátane záväzkov týkajúcich sa ochrany utečencov a ľudských práv.“

13 Článok 2 ods. 1 tejto smernice stanovuje:

„Táto smernica sa uplatňuje na štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území členského štátu.“

14 Článok 6 ods. 1 uvedenej smernice spresňuje:

„Členské štáty vydajú rozhodnutie o návrate každého štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na ich území bez toho, aby boli dotknuté výnimky uvedené v odsekoch 2 až 5.“

15 Článok 12 tej istej smernice uvádza:

„1. Rozhodnutia o návrate, rozhodnutia o zákaze vstupu, ak sa vydali a rozhodnutia o odsune [o vyhostení – *neoficiálny preklad*] sa vydávajú písomne, pričom sa v nich uvádzajú skutkové a právne dôvody, ako aj informácie o dostupných opravných prostriedkoch.

...

2. Členské štáty poskytnú na požiadanie písomný alebo ústny preklad hlavných častí rozhodnutí vzťahujúcich sa na návrat uvedených v odseku 1 vrátane poučenia o dostupných opravných prostriedkoch do jazyka, ktorému štátny príslušník tretej krajiny rozumie alebo o ktorom sa dá odôvodnene predpokladať, že mu rozumie.

3. Členské štáty sa môžu rozhodnúť neuplatňovať odsek 2 na štátnych príslušníkov tretej krajiny, ktorí neoprávnene vstúpili na územie členského štátu a následne v ňom nezískali oprávnenie alebo právo na pobyt.

V tomto prípade sa rozhodnutia vzťahujúce sa na návrat uvedené odseku 1 vyhotovujú na vzorovom tlačive ustanovenom vo vnútroštátnych právnych predpisoch.

Členské štáty poskytnú všeobecné informačné materiály, v ktorých sa vysvetlia hlavné prvky vzorového tlačiva v najmenej piatich jazykoch, ktoré najčastejšie používajú nelegálni migranti vstupujúci na územie dotknutého členského štátu alebo ktorým títo migranti rozumejú.“

Grécke právo

16 Smernica 2004/38 bola do gréckeho práva prebratá prezidentským dekrétom č. 106/2007 o slobode pohybu a pobytu občanov Únie a ich rodinných príslušníkov na území Grécka (FEK A' 135/21.6.2007).

17 Zákon č. 3907/2011 o azylových službách a službách prvého príjmu, návrate ilegálnych rezidentov, povoleniach na pobyt a i. (FEK A' 7/26.1.2011), preberá smernicu 2008/115.

18 § 40 ods. 1 a 2 tohto zákona stanovuje:

„1. Na vyhostenie osôb, ktoré požívajú právo na voľný pohyb v súlade s článkom 2 bodom 5 Kódexu schengenských hraníc a ustanoveniami prezidentského dekrétu č. 106/2007, sa uplatňujú ustanovenia kapitoly C tohto zákona týkajúce sa orgánov, konaní, procesných záruk a súdnej ochrany cudzincov, na ktorých sa vyhostenie vzťahuje, pokiaľ § 22 až 24 prezidentského dekrétu č. 106/2007 neobsahujú priaznivejšie ustanovenia.

2. Na podmienky a spôsoby prijatia rozhodnutí o vyhostení z územia voči osobám uvedeným v predchádzajúcom odseku sa naďalej uplatňujú § 22 až 24 prezidentského dekrétu č. 106/2007.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

19 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že pána Petreu, ktorý je rumunskej štátnej príslušnosti, odsúdil v roku 2011 Monomeles Plimmeleiodikeo Peiraia (Trestný súd Pireus, Grécko) na trest odňatia slobody v trvaní ôsmich mesiacov s podmieneným odkladom na tri roky za trestný čin krádeže v spolupáchateľstve.

- 20 Grécky úrad rozhodnutím z 30. októbra 2011 jednak nariadil jeho návrat do Rumunska z dôvodu, že predstavoval vážnu hrozbu pre verejný poriadok a verejnú bezpečnosť, a jednak ho zapísal do vnútroštátneho zoznamu nežiaducich osôb, ako aj do Schengenského informačného systému s platnosťou do 30. októbra 2018, v dôsledku čoho mu bol do tohto dátumu zakázaný vstup na územie.
- 21 Toto rozhodnutie spresňovalo, že pánovi Petreovi bol 27. októbra 2011 doručený informačný bulletin určený pre cudzincov, u ktorých prebiehalo vyhostenie, ktorý ho v jazyku, ktorý ovládal, informoval o jeho právach a opravných prostriedkoch, ktorými disponoval, ako aj o možnosti požiadať o písomný alebo ústny preklad hlavných častí rozhodnutia, ktorým bol nariadený návrat.
- 22 Dňa 1. novembra 2011 pán Petrea podal písomné vyhlásenie, že sa vzdáva akéhokoľvek opravného prostriedku a že si želá vrátiť sa do svojej krajiny pôvodu. K jeho vyhosteniu do tohto členského štátu došlo 5. novembra 2011.
- 23 Dňa 1. septembra 2013 sa pán Petrea vrátil do Grécka a 25. septembra 2013 podal žiadosť o registračné potvrdenie občana Únie, ktoré mu bolo vydané v ten istý deň.
- 24 Po tom, čo však cudzinecká polícia zistila, že na pána Petreu sa stále vzťahuje zákaz vstupu na územie, 14. októbra 2014 rozhodla o zrušení tohto potvrdenia a nariadila návrat pána Petreu do Rumunska.
- 25 Pán Petrea podal proti tomuto rozhodnutiu administratívnu sťažnosť, v rámci ktorej poukázal jednak na to, že mu v rozpore s požiadavkami článku 30 smernice 2004/38 nebolo v písomnej forme a v jazyku, ktorému rozumel, oznámené rozhodnutie o vyhostení z 30. októbra 2011, a jednak na skutočnosť, že už v nijakom prípade nepredstavuje hrozbu pre verejný poriadok a verejnú bezpečnosť.
- 26 Táto sťažnosť bola zamietnutá rozhodnutím z 10. novembra 2014 z dôvodu, že na pána Petreu sa stále vzťahovalo opatrenie zákazu vstupu na územie. Takisto mu bolo zabránené dovoľávať sa na základe námietky nezákonnosti rozhodnutia o vyhostení z 30. októbra 2011.
- 27 Pán Petrea podal na Dioikitiko Protodikeio Thessalonikis (Správny súd prvého stupňa Solún, Grécko) návrh na zrušenie tohto posledného uvedeného rozhodnutia a rozhodnutia zo 14. októbra 2014.
- 28 Za týchto okolností Dioikitiko Protodikeio Thessalonikis (Správny súd prvého stupňa Solún) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto otázky:

- „1. Majú sa články 27 a 32 smernice 2004/38, vykladané s prihliadnutím na články 45 a 49 ZFEÚ a tiež na procesnú autonómiu členských štátov, ako aj na zásady [ochrany] legitímnej dôvery a riadnej správy vecí verejných, vykladať v tom zmysle, že ukladajú povinnosť alebo umožňujú zrušiť registračné potvrdenie občana Únie, ktoré bolo predtým vydané štátnemu príslušníkovi iného členského štátu na základe § 8 ods. 1 prezidentského dekrétu č. 106/2007, a hostiteľskému členskému štátu prijať voči tejto osobe opatrenie týkajúce sa jej návratu, v prípade, že táto osoba napriek zápisu do vnútroštátneho registra nežiaducich osôb na základe opatrenia zákazu pobytu z dôvodov verejného poriadku a verejnej bezpečnosti opätovne vstúpila na územie dotknutého členského štátu a začala v ňom podnikáť bez toho, aby podľa článku 32 smernice 2004/38 požiadala o zrušenie zákazu pobytu, pričom tento zákaz pobytu je samostatným dôvodom verejného poriadku odôvodňujúcim zrušenie registračného potvrdenia občana členského štátu?
2. V prípade kladnej odpovede na predchádzajúcu otázku, je uvedená situácia totožná so situáciou občana členského štátu, ktorý sa neoprávnene zdržiava na území hostiteľského členského štátu, čo v súlade s článkom 6 ods. 1 smernice 2008/115 umožňuje príslušnému orgánu prijať rozhodnutie o návrate na účely zrušenia registračného potvrdenia bez ohľadu jednak na skutočnosť, že

registračné potvrdenie nezakladá podľa všeobecne akceptovaného názoru právny nárok na pobyt v krajine a jednak na to, že osobná pôsobnosť smernice 2008/115 sa vzťahuje výlučne na štátnych príslušníkov tretích krajín?

3. V prípade zápornej odpovede na prvú otázku, ak vnútroštátne orgány v rámci výkonu procesnej autonómie hostiteľského členského štátu zrušia z dôvodov verejného poriadku a verejnej bezpečnosti registračné potvrdenie občana iného členského štátu, ktoré nezakladá právny nárok na pobyt v krajine, a súčasne prijímú rozhodnutie o návrate tejto osoby, treba sa domnievať, že podľa správnej právnej kvalifikácie ide o jediný správny akt administratívneho vyhostenia podľa článkov 27 a 28 smernice 2004/38, ktorý podlieha súdnemu preskúmaniu za podmienok stanovených týmito ustanoveniami, ktoré prípadne zavádzajú určité osobitné konanie administratívneho vyhostenia občanov Únie z územia hostiteľského členského štátu?
4. V prípade buď kladnej alebo zápornej odpovede na prvú a druhú otázku, bráni zásada efektivity vnútroštátnej súdnej praxi, ktorá zakazuje správnym orgánom a následne príslušným súdom rozhodujúcim o spore, aby v rámci zrušenia registračného potvrdenia občana Únie alebo v rámci prijatia opatrenia vyhostenia hostiteľským členským štátom, odôvodneného existenciou zákazu pobytu, voči štátnemu príslušníkovi iného členského štátu preskúmali, do akej miery boli pri prijatí rozhodnutia o zákaze pobytu dodržané procesné záruky vyplývajúce z článkov 30 a 31 smernice 2004/38?
5. V prípade kladnej odpovede na predchádzajúcu otázku, vyplýva z článku 32 smernice 2004/38 povinnosť príslušných správnych orgánov členského štátu oznámiť dotknutému štátnemu príslušníkovi iného členského štátu v každom prípade a bez ohľadu na to, či o to požiadal alebo nepožiadal, rozhodnutie o jeho vyhostení v jazyku, ktorému rozumie, aby mohol účinne uplatniť svoje procesné práva priznané uvedenými ustanoveniami tejto smernice?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- 29 Zo znenia rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že Dioikitiko Protodikeio Thessalonikis (Správny súd prvého stupňa Solún) sa domnieva, že rozhodnutie o vyhostení z 30. októbra 2011 jednak nariaďovalo vyhostenie pána Petreu z gréckeho územia a jednak mu zakazovalo opätovný vstup na toto územie až do 30. októbra 2018. Vzhľadom na otázky položené Súdnemu dvoru sa musí toto rozhodnutie preto chápať ako rozhodnutie o zákaze pobytu.
- 30 Za týchto podmienok treba prvej otázke rozumieť tak, že sa ňou vnútroštátny súd v podstate pýta, či smernica 2004/38, konkrétne jej články 27 a 32, ako aj zásada ochrany legitímnej dôvery bránia tomu, aby členský štát zrušil registračné potvrdenie, ktoré bolo omylom vydané občanovi Únie, na ktorého sa stále vzťahoval zákaz pobytu, a prijal voči nemu rozhodnutie o vyhostení založené iba na konštatovaní, že opatrenie týkajúce sa zákazu pobytu bolo stále platné.
- 31 Vnútroštátny súd sa predovšetkým pýta, či článok 27 smernice 2004/38 ukladá príslušným orgánom povinnosť, aby v tomto prípade overili, či dotknutá osoba stále predstavuje skutočnú hrozbu pre verejný poriadok, alebo či má v tejto súvislosti prihliadať na posúdenie vykonané v čase prijatia pôvodného rozhodnutia, v tomto prípade na rozhodnutie z 30. októbra 2011.
- 32 V prvom rade, pokiaľ ide o zrušenie registračného potvrdenia, Súdny dvor rozhodol, že právo štátnych príslušníkov členského štátu vstúpiť na územie iného členského štátu a zdržiavať sa tam je na účely Zmluvy ES právom, ktoré bezprostredne priznáva táto Zmluva alebo prípadne jej vykonávacie ustanovenia. Vydanie povolenia na pobyt štátnemu príslušníkovi členského štátu sa musí teda

považovať za akt, ktorý nezakladá práva, ale slúži na to, aby ním členský štát vyjadril, aké je osobné postavenie štátneho príslušníka iného členského štátu z hľadiska ustanovení práva Únie (rozsudok z 21. júla 2011, Dias, C-325/09, EU:C:2011:498, bod 48 a citovaná judikatúra).

- 33 V dôsledku toho, rovnako ako deklarátorna povaha bráni kvalifikovať pobyt občana ako nelegálny v zmysle práva Únie len na základe skutočnosti, že nie je držiteľom povolenia na pobyt, táto deklarátorna povaha takisto bráni tomu, aby sa pobyt občana Únie považoval za legálny v zmysle práva Únie iba na základe skutočnosti, že takéto povolenie mu bolo platne vydané (rozsudok z 21. júla 2011, Dias, C-325/09, EU:C:2011:498, bod 54).
- 34 Ako uviedol generálny advokát v bode 42 svojich návrhov, takýto prístup treba uplatňovať najmä v kontexte Zmluvy o FEÚ, ako navyše uvádza aj odôvodnenie 11 smernice 2004/38.
- 35 Takúto deklarátornu povahu má preto aj registračné potvrdenie upravené v článku 8 ods. 2 smernice 2004/38, takže vydanie tohto dokumentu nemôže samo osebe zakladať legitímnu dôveru dotknutej osoby pri uplatňovaní jej práva na pobyt na území dotknutého členského štátu.
- 36 Okrem toho vo veci samej ani jedna skutočnosť uvedená v rozhodnutí vnútroštátneho súdu nedovoľuje domnievať sa, že by príslušné orgány dávali dotknutej osobe nádeje v súvislosti s právom na pobyt z dôvodu, že jej poskytli konkrétne uistenia.
- 37 Zo spisu, ktorým disponuje Súdny dvor, ďalej vyplýva, že grécky úrad odôvodnil zrušenie registračného potvrdenia legitímnymi dôvodmi, konkrétne skutočnosťou, že toto potvrdenie bolo vydané omylom.
- 38 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že za okolností, o aké ide vo veci samej, ani smernica 2004/38, ani zásada ochrany legitímnej dôvery nebránia zrušeniu registračného potvrdenia stanoveného v článku 8 ods. 2 tejto smernice.
- 39 Pokiaľ ide o podmienky prijímania rozhodnutia, ktorým sa nariaďuje návrat za okolností, o aké ide vo veci samej, treba pripomenúť, že článok 27 ods. 1 smernice 2004/38 dáva členským štátom možnosť, s výhradou ustanovení kapitoly VI tejto smernice, obmedziť slobodu pohybu a pobytu občanov Únie a ich rodinných príslušníkov bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť na základe dôvodov verejného poriadku, verejnej bezpečnosti alebo verejného zdravia. Článok 27 ods. 2 tejto smernice najmä stanovuje, že osobné správanie danej osoby musí predstavovať skutočnú, existujúcu a dostatočne vážnu hrozbu ovplyvňujúcu jeden zo základných záujmov spoločnosti.
- 40 Samotný článok 28 ods. 1 uvedenej smernice ukladá príslušným orgánom povinnosť, aby pred prijatím rozhodnutia o vyhostení z územia z dôvodov verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti zohľadnili najmä dĺžku pobytu dotknutej osoby na jeho území, jej vek, zdravotný stav, rodinnú a ekonomickú situáciu, sociálnu a kultúrnu integráciu v hostiteľskom členskom štáte a rozsah jej väzieb s krajinou pôvodu.
- 41 Tieto ustanovenia, ktoré sa vzťahujú aj na všetky rozhodnutia o vyhostení, sa teda osobitne uplatňujú na rozhodnutia o zákaze pobytu, ktoré článok 32 smernice 2004/38 výslovne upravuje.
- 42 Hoci smernica 2004/38 neobsahuje osobitné ustanovenia pre prípad, keď sa osoba, na ktorú sa vzťahuje takýto zákaz, vráti do dotknutého členského štátu v rozpore s týmto zákazom, zo všetkých ustanovení smernice a konkrétne z ustanovení, ktoré zakotvujú prípadné zrušenie takéhoto zákazu, vyplýva, že príslušné orgány disponujú právomocami, aby zabezpečili jeho dodržiavanie.
- 43 V tejto súvislosti treba uviesť, že smernica 2004/38 stanovuje podmienky, za ktorých môžu príslušné orgány zrušiť tento zákaz z dôvodu, že došlo k zmene v okolnostiach.

- 44 Článok 32 ods. 1 prvý pododsek smernice 2004/38 totiž spresňuje, že osoby, voči ktorým bolo prijaté rozhodnutie o zákaze pobytu, môžu podať žiadosť o jeho zrušenie po uplynutí primeranej doby v závislosti od okolností, a v každom prípade po troch rokoch od vykonania tohto rozhodnutia, a predložiť dôkazy potvrdzujúce, že došlo k podstatnej zmene v okolnostiach, ktorými bolo toto rozhodnutie odôvodnené.
- 45 Článok 32 ods. 2 tejto smernice však uvádza, že tieto osoby nemajú „právo vstupu na územie“ daného členského štátu v čase, keď sa skúma ich žiadosť.
- 46 Zo znenia týchto ustanovení preto výslovne vyplýva, že smernica 2004/38 nijakým spôsobom nebráni členskému štátu v tom, aby prijal voči osobe, ktorá požiadala o zrušenie zákazu pobytu, ktorý jej bol uložený, rozhodnutie o návrate v súlade s článkom 32 ods. 1 tejto smernice, kým nebude tejto žiadosti vyhovené.
- 47 Nevyhnutne to platí aj v prípade, keď sa dotknutá osoba, ako vo veci samej, vráti na územie daného členského štátu bez toho, aby požiadala o zrušenie zákazu pobytu, ktorý jej bol uložený.
- 48 Pokiaľ ide o otázku, či príslušné orgány musia opätovne preskúmať, či sú splnené podmienky stanovené v článkoch 27 a 28 smernice 2004/38, zo samotnej povahy opatrenia týkajúceho sa zákazu pobytu vyplýva, že toto opatrenie zostáva v platnosti, kým nebude zrušené, a že samotné konštatovanie o jeho porušení dovoľuje týmto orgánom prijať voči dotknutej osobe nové rozhodnutie o vyhostení.
- 49 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba preto na prvú otázku odpovedať, že smernica 2004/38, ako aj zásada ochrany legitímnej dôvery nebráni tomu, aby členský štát jednak zrušil registračné potvrdenie, ktoré bolo omylom vydané občanovi Únie, na ktorého sa stále vzťahoval zákaz pobytu, a jednak prijal voči nemu rozhodnutie o vyhostení založené iba na konštatovaní, že opatrenie týkajúce sa zákazu pobytu bolo stále platné.

O druhej a tretej otázke

- 50 Svojou druhou a treťou otázkou, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či právo Únie bráni tomu, aby rozhodnutie o návrate občana Únie, o aké ide vo veci samej, prijímali tie isté orgány a v rámci toho istého konania ako rozhodnutie o návrate štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na území daného štátu, upravené v článku 6 ods. 1 smernice 2008/115.
- 51 Vnútroštátny súd odôvodňuje tieto otázky skutočnosťou, že vnútroštátny zákonodarca uplatnil niektoré z procesných ustanovení, ktoré stanovuje smernica 2008/115 pre štátnych príslušníkov tretích krajín, na štátnych príslušníkov členských štátov, pokiaľ vnútroštátne právo neobsahuje priaznivejšie ustanovenia.
- 52 V tejto súvislosti treba konštatovať, že členské štáty sa pri určení príslušných orgánov môžu opierať o ustanovenia smernice 2008/115 a definovať konanie na prijatie rozhodnutia, ktorým sa nariaduje návrat občana Únie, o aké ide vo veci samej, ak tomu nebráni nijaké ustanovenie práva Únie (pozri analogicky uznesenie z 10. februára 2004, Mavrona, C-85/03, EU:C:2004:83, bod 20).
- 53 Určenie orgánov príslušných na prijatie rôznych opatrení stanovených smernicou 2004/38 totiž spadá do procesnej autonómie členských štátov, hoci smernica v tejto súvislosti neobsahuje nijaké ustanovenie.
- 54 Pokiaľ ide o príslušne konanie, z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že smernica 2008/115, na ktorú odkazuje dotknuté vnútroštátne právo vo veci samej, vo svojej kapitole III nielen stanovuje uplatňovanie procesných záruk, ale tiež a najmä, že toto právo v každom prípade vyhradzuje uplatnenie opatrení na prebratie smernice 2004/38, ktoré by boli priaznivejšie pre občana Únie.

- 55 Z toho dôvodu nijaká skutočnosť uvedená v spise, ktorým disponuje Súdny dvor, nedovoľuje konštatovať, že by smernica 2004/38 bránila tomu, aby rozhodnutie o návrate, o aké ide vo veci samej, prijímali tie isté orgány a v rámci toho istého konania ako rozhodnutie o návrate štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na území daného štátu, upravené v článku 6 ods. 1 smernice 2008/115.
- 56 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na druhú a tretiu otázku odpovedať, že smernice 2004/38 a 2008/115 nebránia tomu, aby rozhodnutie o návrate občana Únie, o aké ide vo veci samej, prijímali tie isté orgány a v rámci toho istého konania ako rozhodnutie o návrate štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na území daného štátu, upravené v článku 6 ods. 1 smernice 2008/115, pod podmienkou, že sa uplatňujú opatrenia na prebratie smernice 2004/38, ktoré sú priaznivejšie pre uvedeného občana Únie.

O štvrtej otázke

- 57 Vnútroštátny súd sa svojou štvrtou otázkou v podstate pýta, či zásada efektivity bráni takej súdnej praxi, podľa ktorej sa štátny príslušník členského štátu, voči ktorému bolo prijaté rozhodnutie o návrate za okolností, o aké ide vo veci samej, nemôže prostredníctvom žaloby podanej proti tomuto rozhodnutiu dovolávať nezákonnosti rozhodnutia o zákaze pobytu, ktoré bolo predtým voči nemu prijaté.
- 58 V tejto súvislosti z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že v prípade neexistencie právnej úpravy Únie členským štátom prislúcha určiť príslušné súdy a upraviť procesné náležitosti týkajúce sa súdnych žalôb určených na zabezpečenie ochrany práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie. Tieto náležitosti svojou povahou pritom nemôžu znemožňovať alebo nadmerne sťažovať výkon práv priznaných právnym poriadkom Únie (rozsudky z 29. apríla 2004, Orfanopoulos a Oliveri, C-482/01 a C-493/01, EU:C:2004:262, bod 80, ako aj z 13. marca 2014, Global Trans Lodzhistik, C-29/13 a C-30/13, EU:C:2014:140, bod 33).
- 59 Právo Únie nijakým spôsobom nebráni tomu, aby vnútroštátne právo neumožňovalo namietañ proti individuálnemu aktu, akým je rozhodnutie o návrate, pre nezákonnosť právoplatného rozhodnutia o zákaze pobytu buď preto, lebo uplynula lehota na podanie žaloby proti tomuto rozhodnutiu, alebo preto, lebo žaloba podaná proti tomuto rozhodnutiu bola zamietnutá.
- 60 Ako už Súdny dvor totiž viackrát rozhodol, stanovenie primeraných lehôt na podanie žaloby v záujme právnej istoty, ktorá chráni jednak jednotlivca a jednak orgány, je v súlade s právom Únie (rozsudok zo 17. novembra 2016, Stadt Wiener Neustad, C-348/15, EU:C:2016:882, bod 41 a citovaná judikatúra).
- 61 Dotknutá osoba však musí účinne disponovať možnosťou včas napadnúť pôvodné rozhodnutie o zákaze pobytu a dovolávať sa ustanovení smernice 2004/38.
- 62 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že vo veci samej pán Petrea tvrdí, že rozhodnutie o zákaze pobytu z 30. októbra 2011, na základe ktorého bolo prijaté rozhodnutie o vyhostení zo 14. októbra 2014, mu nebolo oznámené za podmienok, ktoré splňajú požiadavky článku 30 smernice 2004/38, to znamená tak, aby „[bol] schopn[ý] porozumieť ich obsahu a dôsledkom pre n[eho]“. V tomto prípade by zásada efektivity bránila tomu, aby sa lehota na podanie žaloby proti prvému rozhodnutiu považovala za uplynutú, a existovala by ešte možnosť dovolávať sa nezákonnosti tohto rozhodnutia podaním žaloby proti druhému rozhodnutiu.
- 63 V prejednávanej veci z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že pán Petrea bol 30. októbra 2011 oboznámený s rozhodnutím, že s ním súhlasil a že pred jeho prijatím mu bol tiež doručený informačný bulletin určený pre cudzincov, u ktorých prebiehalo vyhostenie, ktorý ho v jazyku, ktorý ovládal, informoval o jeho právach a opravných prostriedkoch, ktorými disponoval, ako aj o možnosti

požiadať o písomný alebo ústny preklad hlavných častí rozhodnutia nariaďujúceho návrat. Navyše sa zdá, že dotknutá osoba písomne vyhlásila, že sa vzdáva padania akejkoľvek žaloby na súd proti rozhodnutiu z 30. októbra 2011.

- 64 Za týchto podmienok treba konštatovať, že dotknutá osoba disponovala dostatočnými prostriedkami, aby súdnou cestou napadla prípadné porušenie požiadaviek týkajúcich sa oznámenia rozhodnutia, ktoré ukladá článok 30 smernice 2004/38, čo však musí preskúmať vnútroštátny súd.
- 65 Na štvrtú otázku treba preto odpovedať, že zásada efektivity nebráni takej súdnej praxi, podľa ktorej sa štátny príslušník členského štátu, voči ktorému bolo prijaté rozhodnutie o návrate za okolností, o aké ide vo veci samej, nemôže prostredníctvom žaloby podanej proti tomuto rozhodnutiu dovoľávať nezákonnosti rozhodnutia o zákaze pobytu, ktoré bolo predtým voči nemu prijaté, pokiaľ dotknutá osoba z hľadiska ustanovení smernice 2004/38 účinne disponovala možnosťou včas napadnúť toto posledné uvedené rozhodnutie.

O piatej otázke

- 66 Na úvod treba uviesť, že v rámci piatej otázky vnútroštátny súd odkazuje na článok 32 smernice 2004/38 týkajúci sa časových účinkov zákazu pobytu, hoci zo znenia jeho otázky jasne vyplýva, že táto otázka sa týka článku 30 tejto smernice týkajúceho sa oznámenia rozhodnutí prijatých podľa článku 27 ods. 1 uvedenej smernice.
- 67 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu navyše vyplýva, že dotknutá osoba nepožiadala o preklad rozhodnutia z 30. októbra 2011.
- 68 Možno preto konštatovať, že vnútroštátny súd sa svojou piatou otázkou v podstate pýta, či článok 30 smernice 2004/38 požaduje, aby rozhodnutie prijaté podľa článku 27 ods. 1 tejto smernice bolo dotknutej osobe oznámené v jazyku, ktorému rozumie, keď o to v tomto zmysle nepožiadala.
- 69 V prvom rade treba uviesť, že táto požiadavka nevyplýva zo znenia článku 30 ods. 1 uvedenej smernice, ktorý všeobecnejšie stanovuje, že dané osoby dostanú písomné oznámenie o akýchkoľvek rozhodnutiach prijatých podľa článku 27 ods. 1 tejto istej smernice tak, aby „boli schopné porozumieť ich obsahu a dôsledkom pre nich“.
- 70 Ďalej z dôvodovej správy k smernici 2004/38, konkrétne z návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov [KOM(2001) 257 v konečnom znení] vyplýva, že článok 30 ods. 1 smernice 2004/38 neukladá povinnosť, aby bolo rozhodnutie o vyhostení preložené do jazyka dotknutej osoby, ukladá však členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby táto osoba porozumela obsahu a účinkom tohto rozhodnutia v súlade s tým, čo už Súdny dvor rozhodol v rozsudku z 18. mája 1982, Adoui a Cornuaille (115/81 a 116/81, EU:C:1982:183, bod 13).
- 71 Nakoniec treba konštatovať, že pokiaľ ide o rozhodnutia o návrate prijaté voči štátnym príslušníkom tretích krajín, článok 12 ods. 2 smernice 2008/115 stanovuje, že členské štáty poskytnú na požiadanie písomný alebo ústny preklad hlavných častí rozhodnutí vzťahujúcich sa na návrat, vrátane poučenia o dostupných opravných prostriedkoch, do jazyka, ktorému štátny príslušník tretej krajiny rozumie alebo o ktorom sa dá odôvodnene predpokladať, že mu rozumie.
- 72 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na piatu otázku odpovedať, že článok 30 smernice 2004/38 ukladá členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby dotknutá osoba porozumela obsahu a účinkom rozhodnutia prijatého podľa článku 27 ods. 1 tejto smernice, ale nevyžaduje, aby jej toto rozhodnutie bolo oznámené v jazyku, ktorému rozumie alebo o ktorom sa dá odôvodnene predpokladať, že mu rozumie, keď o to v tomto zmysle nepožiadala.

O trovách

⁷³ Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

1. **Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) č. 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS, ako aj zásada ochrany legitímnej dôvery nebránia tomu, aby členský štát jednak zrušil registračné potvrdenie, ktoré bolo omylom vydané občanovi Európskej únie, na ktorého sa stále vzťahoval zákaz pobytu, a jednak prijal voči nemu rozhodnutie o vyhostení založené iba na konštatovaní, že opatrenie týkajúce sa zákazu pobytu bolo stále v platnosti.**
2. **Smernica 2004/38 a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území, nebránia tomu, aby rozhodnutie o návrate občana Európskej únie, o aké ide vo veci samej, prijímali tie isté orgány a v rámci toho istého konania ako rozhodnutie o návrate štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na území daného štátu, upravené v článku 6 ods. 1 smernice 2008/115, pod podmienkou, že sa uplatňujú opatrenia na prebratie smernice 2004/38, ktoré sú priaznivejšie pre uvedeného občana Únie.**
3. **Zásada efektivity nebráni takej súdnej praxi, podľa ktorej sa štátny príslušník členského štátu, voči ktorému bolo prijaté rozhodnutie o návrate za okolností, o aké ide vo veci samej, nemôže prostredníctvom žaloby proti tomuto rozhodnutiu dovoľávať nezákonnosti rozhodnutia o zákaze pobytu, ktoré bolo predtým voči nemu prijaté, pokiaľ dotknutá osoba z hľadiska ustanovení smernice 2004/38 účinne disponovala možnosťou včas napadnúť toto posledné uvedené rozhodnutie.**
4. **Článok 30 smernice 2004/38 ukladá členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby dotknutá osoba porozumela obsahu a účinkom rozhodnutia prijatého podľa článku 27 ods. 1 tejto smernice, ale nevyžaduje, aby jej toto rozhodnutie bolo oznámené v jazyku, ktorému rozumie alebo o ktorom sa dá odôvodnene predpokladať, že mu rozumie, keď o to v tomto zmysle nepožiadala.**

Podpisy